

LANDSCHAPSMAGAZINE

Wat leeft er in de Kempen? Ontdek het binnenin!

EDITIE 2023

interview Li An Phoa over drinkbare rivieren | win: ons advies voor een groene speelplek
8x zelf aan de slag met jouw regionale landschappen | nachtvlinders tellen bij landbouwers

OVER ONS

ALS REGIONAAL LANDSCHAP KLEINE EN GROTE NETE ZIJN WIJ AL BIJNA 15 JAAR HET HART, HET HOOFD EN DE HANDEN VAN HET LANDSCHAP IN DE KEMPEN

HART: We willen onze inwoners warm maken voor het unieke Kempengevoel.

HOOFD: Met onze kennis én die van onze partners gaan we samen voor kwalitatieve en duurzame projecten. We versterken het landschap, de biodiversiteit, de natuur, de recreatie en ons erfgoed.

HANDEN: We steken zelf de handen uit de mouwen om via talrijke terreinrealisaties de Kempen nog mooier te maken!

Als ons 20-koppig team niet op het terrein is, werken we vanuit ons gezellige kantoor, de voormalige pastorie in Oosthoven, Oud-Turnhout. We staan er ook niet alleen voor. Vlaanderen telt 18 Regionale Landschappen, en binnen provincie Antwerpen zijn we actief met 4 Regionale Landschappen.

We werken dagelijks samen met overheden (gemeenten, provincie Antwerpen, Vlaanderen) en organisaties uit de sectoren natuur, landbouw, toerisme en recreatie, jacht en erfgoed. Samen realiseren we concrete projecten om de streek mooier, biodiverser, klimaatrobuuster en toegankelijker te maken. En ook jij kan jouw steentje bijdragen!

Ontdek meer via onze website: www.rlkgn.be

ONS REGIONAAL LANDSCHAP? EEN VOOR DE KEMPEN!

Beste lezer,

De voorbije zomer bewees het opnieuw: de klimaatverandering is niet langer iets voor de komende decennia. Het gebeurt hier en nu, onder onze voeten. Periodes van (lokale) wateroverlast wisselen af met langdurige hitte en droogte, met gevolgen voor landbouw, natuur en mens. We moeten er dus voor zorgen ons landschap zo klimaatbestendig mogelijk in te richten om deze extremen te mildereren of op te vangen: zoveel mogelijk regenwater opvangen en laten infiltreren tot ons grondwater, (erfgoed-)bomen zoveel mogelijk behouden en er nieuwe planten, zowel in de stad als op het platteland, onze valleisystemen herstellen, ...

Als provincie slaan we de handen in elkaar met Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete om dergelijke concrete acties in de Kempen te realiseren. We vinden het immers belangrijk niet enkel te zeggen wat anders moet, maar met positieve projecten ook te tonen dat het effectief kan! In dit jaarlijkse Landschapsmagazine ontdek je meer over ons Regionaal Landschap, de weg naar een drinkbare Kleine Nete, de samenwerking tussen landbouw en natuur rond (agro-)biodiversiteit en het vergroenen van school- en speelpleinen. Daarnaast lees je ook hoe je zelf kan bijdragen aan een sterker landschap. Kijk zeker op onze website www.rlkgn.be voor meer inspiratie.

Veel leesplezier!

Jan De Haes

Voorzitter Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete
Gedeputeerde voor Milieu en Natuur Provincie Antwerpen

INTERVIEW LI AN PHOA

Ze wandelde er zo'n 18.000 kilometer langs, werd er expert in en schreef er een gelijknamig boek over. Ontmoet Li An Phoa, oprichtster van Drinkable Rivers. De Nederlandse zet niet enkel mensen in beweging voor een schonere wereld, ze wil ook inspireren. Zonder verwijten en met veel passie. Bovendien mochten we haar in maart zelf ook verwelkomen voor een wandeling langs de Kleine Nete. Onze collega Jef, projectcoördinator Kleine Nete, had onlangs een gesprek met haar.

Beeld © Sebastian Steveniers (De Standaard)

Hoi Li An, heel fijn dat we je mogen interviewen. Vertel eens, wie ben je juist en wat doe je?

Ik ben Li An Phoa en ik richtte 3 jaar geleden Drinkable Rivers op, al zet ik mezelf al meer dan 10 jaar in voor een wereld met drinkbare rivieren. Het idee hierachter luidt: als we weer een wereld met drinkbare rivieren hebben, dan betekent dit dat wij als mens weer gezond en in balans leven. De rivieren zijn een spiegel van hoe we leven. Hoe eten we? Welke zeep gebruiken we? Uit welk materiaal bestaat onze kleding? Wat spoelen we door onze riolering? Het is een individueel én gezamenlijk kompas richting een gezonde leefomgeving, want we zijn onderdeel van onze rivieren. Zo wil ik mensen in verbinding en actie zetten richting drinkbare rivieren.

Wel even voor de volledigheid: er is een verschil tussen drinkbaar rivierwater en drinkwater zoals de waterbedrijven dat produceren. Het rivierwater moet weer zo gezond worden dat we eruit zouden kunnen drinken. Een gezonde en drinkbare rivier is ook een indicator. Waterkwaliteit is concreet en meetbaar. Zo kunnen we eerst toewerken naar een zwembare rivier, om vervolgens richting een drinkbare rivier te werken

Kan je ons vertellen waarom en hoe je ambassadeur voor drinkbare rivieren bent geworden?

Als kind had ik een groot rechtvaardigheidsgevoel. Onrecht zette me in beweging. Op mijn 24e reisde ik door Canada. Ik verkende een maand lang als onderzoeker met een kano de Rupert rivier, in het Noorden van het land, en kon elke dag uit de rivier drinken. Het was een schoonheidsbeleving, die ik nooit eerder beleefde. Ik kwam tot het besef dat onze voorouders altijd al zo dronken. En dat was ik zelf vergeten. Zo startte mijn verhaal, en besloot ik om hier mijn doel van te maken. Ik wilde dat mijn leven zou bijdragen aan meer drinkbare rivieren.

Nog geen 3 jaar later bezocht ik de Rupert opnieuw. Wat bleek? Door de bouw van een dam en de komst van industriële activiteiten en mijnbouw langs de rivier was het water niet langer drinkbaar. Dit was een shockerende ervaring, die me nog meer in actie zette. Ik ben eerst onderzoekend aan de slag gegaan, en spendeerde 10 jaar aan het leren over de werking van ons voedselsysteem. De landbouw en onze voedselindustrie hebben nu eenmaal een grote impact op ons landgebruik. Hoe zouden we voedsel kunnen verbouwen, zodat het ons op korte termijn voedt, maar ook volgende generaties mensen, andere soorten en ons bodemleven kan voeden?

Na mijn studies en deze periode van onderzoek doen, besloot ik om mensen actief warm te maken voor drinkbare rivieren door samen langs rivieren te wandelen, van bron tot monding. Zo startte ik 5 jaar geleden met een wandeling langs de Maas. Een bijzondere rivier voor mij, want ze gaf me heel mijn kindertijd mijn drinkwater. Trouwens, ook grote delen van Vlaanderen, waaronder de Kempen, maar ook steden Antwerpen en Brussel, zijn afhankelijk van het oppervlaktewater van de Maas.

Intussen liep ik zo'n 18.000 kilometer langs rivieren over de ganse wereld, in het gezelschap van beleidsmakers, lokale experts, landbouwers, inwoners, kinderen, ... Het idee van een wandeling van bron tot monding is zo: wanneer je de eerste boer op je pad weet mee te nemen in je verhaal en vervolgens de eerste burgemeester, groeit de mogelijkheid van de drinkbare rivier. Want iedereen in het stroomgebied doet er toe, en veranderen doe je niet in 1-2-3.

Ik wil niets opleggen aan anderen. Wel wil ik dat mensen ervaren wat de rivier voor hen betekent, dat ze ervan gaan houden en ervoor gaan zorgen. Net als het intussen voor veel mensen (gelukkig!) onnatuurlijk voelt om afval op straat te zien, veel plastic te gebruiken of sigarettenpeuken op de grond te gooien. Er zijn veel goede projecten op til, maar belangrijk is vooral dat de basis goed zit, dat mensen intrinsiek gemotiveerd zijn.

Wat best merkwaardig is, is dat je naast een diploma ecologie ook een diploma bedrijfskunde en filosofie op zak hebt. Hoe combineer je deze kennis in je ambassadeurschap?

Ik startte met bedrijfskunde om te ontdekken hoe het economische systeem werkt en hoe bedrijven hier invloed op uitoefenen. De laatste decennia is het economisch denken dominant geworden. Dit bepaald in grote mate hoe ons landschap wordt ingericht en gebruikt. Alles wat we op het land doen, zien we terug in de waterkwaliteit van onze rivieren.

Hoe zet je mensen in beweging, ondanks tegenstand?

We hebben behoefte aan positieve verhalen, want voor bijvoorbeeld jongeren is het vandaag de dag overweldigend wat er allemaal in de wereld gebeurt. Toch leer je snel dat heel wat vervuilingen (kijk maar naar de recente olielekken) eerder uitzondering dan regel zijn, en dat er best veel mensen ecologie hoog in het vaandel dragen.

Laten we niet vergeten dat we vanaf de jaren '70 al grote stappen hebben gezet, en veel vervuilende stoffen de weg niet meer vinden naar onze rivieren. Dankzij meer regulering bij bedrijven zijn onze rivieren alweer zichtbaar gezonder en zuiverder geworden. Er is dus al heel wat in beweging, zoals onder andere het verbod op single use plastic in Europa. Al blijven de uitdagingen groot. Wereldwijd eindigt er dagelijks elke 1,6 seconde een nieuwe stof in onze leefomgeving, en we weten niet van al die stoffen welk effect ze zullen hebben op lange termijn. Bovendien zullen er altijd bedrijven en individuen zijn die niet meewillen. Kleine lokale acties doen ertoe. Als we ons met genoeg mensen inzetten, worden we samen een krachtige stroom. Mijn ervaring is dat ook boeren positief staan ten opzichte van drinkbare rivieren als kompas.

Eerder dit jaar gingen we, in het kader van de Vlaamse Waterdagen, met jou op pad langs 'onze' Kleine Nete. Hoe ervaaarde je dit?

Ja, we liepen een stuk van de Kleine Nete in twee dagen. Ik ontmoette zoveel inspirerende mensen: zowel de mensen die dagelijks in het veld werken als de gouverneur en betrokken burgemeesters gingen actief mee op pad.

Je ervaart hoe belangrijk het is om de rivier centraal te stellen. Je merkt dat jullie al 10 jaar samenwerken rond de Kleine Nete. Het is indrukwekkend dat zo veel burgemeesters het charter voor een drinkbare rivier samen ondertekenden. Er is een gezamenlijke liefde voor het landschap en de toekomst. Uiteraard zijn er verschillende meningen tussen beleidsmakers en organisaties over hoe dat moet, maar door samen te wandelen langs prachtige plekken aan de Kleine Nete, merkten we al snel vergelijkbare behoeften in een gezamenlijke richting. Je kan ook nog steeds zo veel van elkaar leren. En dit zette meer in beweging, want later werd ik ook uitgenodigd om langs de Schelde te wandelen. Dus op naar een toekomst met meer drinkbare rivieren!

Heel erg bedankt, Li An. Veel succes met je toekomstige projecten en waterwandelingen!

De Kempen in beeld

Groene speelplaatsen en -pleinen bruisen van de voordelen, zowel voor de gezondheid van de kinderen als die van de omgeving. Ontdek enkele plekken die we de afgelopen jaren mochten ontharden en vergroenen. Lang leve speelgroen! Herken jij (één van) deze plekken?*

1

2

Maak van je school een groene oase

Je school vergroenen en ontharden? Gedaan met lange wachttijden, bekijk wat haalbaar is voor jouw school en stel zelf je pakket vergroening samen! Kiezen jullie voor (fruit)bomen en hagen? Of wordt jullie speelplaats een bruisende speeloase met een tegeltuintje, insectenhotel en een snoepstruik? Meld je voor 31 november 2023 aan voor project 'Groene Oase' van provincie Antwerpen, MOS en de Anwerpse Regionale Landschappen.

Meld je school aan via www.rlkgn.be/projecten/groene-oases

4) BUSO Oosterlo in Geel

3) Speelplein Het Rijtenhof in Mol

2) Fretnetschool De Vlindertuin in Lille

1) GBS De Komeet in Gierle

3

4

Win: 1x een inspiratiesessie met ons team Speelgroen!

Dit jaar ontwikkelden we onze eigen participatietool 'Spelen met Groen'. Zo begeleiden we jullie bij het vormgeven van een groene speelomgeving, mét landschappelijke insteek. Omdat elk kind baat heeft bij zo'n speel- en leeromgeving, vergroenen we graag ook andere speelplekken. Ben je als kinderopvang, jeugdbeweging of buurtbewoner actief betrokken bij een speelplein? Wil je onder de deskundige begeleiding van ons Regionaal Landschap een pleintje groener inrichten?

Wat moet je doen?

- Surf voor 15 november 2023 naar www.rlkgm.be/nieuws/inspiratiesessie-speelgroen of scan
- en vertel waarom jullie onze hulp kunnen gebruiken
- We bekijken zorgvuldig alle aanvragen en kiezen een winnaar
- Ten slotte nemen we contact op om samen een inspiratiesessie in te plannen

ZELF AAN DE SLAG MET JOUW REGIONALE LANDSCHATTEN

Elke bijdrage, hoe klein ook, is een stap vooruit richting een sterker landschap. Of beter gezegd: 'landschat'. De Vlaamse Regionale Landschappen verzamelden dit jaar heel wat concrete tips om onze leefomgeving nog meer te koesteren als een schat. Van tips om groene vingers bij af te likken, tot activiteiten waarvoor je met plezier in je vrije tijd snoeit!

1. SNOEIEN DOET BLOEIEN

We snoeien in het winterseizoen om de groei van de bomen te stimuleren. Vergelijk het met een kappersbeurt die ervoor zorgt dat je haar er gezond uitziet, wat voller lijkt en weer wat sneller gaat groeien. Doe dus zoals een kapper: maak je (snoei)schaar proper en begin met observatie: welke takken knip je eruit, welke laat je staan omdat ze de vorm van je boom(kapsel) bepalen?

Wie ooit een snoeicursus bij het Regionaal Landschap volgde, weet dat (snoei)beheer altijd op maat van de boom gebeurt: hoe je de schaar erin zet, is telkens verschillend. Cursussen staan bol van de schetsen die allerlei mogelijke situaties met (veel) takken in beeld brengen, en dan aangeven welke je kan wegnippen, maar helaas zijn het vaak situaties die je zelden in de praktijk tegenkomt. In snoeicursussen is steeds een praktijkgedeelte voorzien, waarbij je onder deskundig toezicht van een expert het meeste bijleert. **Ontdek hier** onze snoeicursussen en tips.

2. GOEDGEKNOT

Knotbomen zijn van onschatbare waarde voor de natuur. Wel hebben ze regelmatig onderhoud nodig: afhankelijk van de soort knot je een boom het best elke 5 tot 9 jaar. Anders kan de boom afsterven, met een enorm verlies voor onze biodiversiteit en ons landschap tot gevolg. Helaas heeft niet elke eigenaar genoeg kennis of tijd om een boom op de correcte manier te knotten.

Met goedgeknot.be linken we eigenaars van knotbomen aan vrijwillige knotters. Knotters zorgen voor een gratis snoeibeurt en krijgen in ruil het brandhout mee naar huis. Zo zorgen we voor een goed en regelmatig onderhoud, zodat knotbomen verder blijven bestaan als verblijfplaats voor dieren en als belangrijk onderdeel van ons landschap en natuurlijk erfgoed. Je kan je alvast aanmelden, om in het voor- of najaar zelf aan de slag te gaan als knotter.

3. PLANT EEN HAAG

Een haag is een mooie, natuurlijke afscheiding rondom of binnen je tuin. Met een filmpje leggen we je helder uit hoe je ze best kan planten.

Klaverspanner

4. NEEM DEEL AAN EEN ACTIVITEIT

Ons Regionaal Landschap organiseert regelmatig begeleide wandelingen of fietstochten, cursussen, landschapsfeesten, ... Bovendien zijn onze activiteiten vaak gratis. Hou onze pagina www.rlkgn.be/agenda in de gaten of, nog beter, schrijf je in voor onze maandelijkse nieuwsbrief.

5. WORD LANDSCHAPSVRIJWILLIGER

Samen bouwen we aan het landschap van morgen. Werk je graag in de buitenlucht? Ga je graag wandelen? Wil je fruitboomgaarden leren snoeien of knotbomen beheren? Meld je aan als **landschapsvrijwilliger** en blijf op de hoogte van onze activiteiten, vormingen en opstart van projecten in jouw buurt waar we een extra paar helpende handen kunnen gebruiken. Helemaal vrijblijvend, trouwens.

6. GRAAF EEN POEL

Wat maakt poelen zo bijzonder voor de natuur? Het antwoord zit 'm in de biodiversiteit. Poelen bieden onderdak aan heel wat waterplanten en -dieren. Zo spelen kikkers en libellen verstoppertje tussen de planten, terwijl riet en gele lis het decor verzorgen, zuurstof leveren en een afzetplaats zijn voor eitjes van de waterdiertjes. Bovendien zijn poelen niet alleen waardevolle minibiotopen, maar ook plekjes waar je als mens heerlijk bij kan wegdromen. En het onderhoud? Dat valt best mee! Zeker met **de tips** die wij je online geven.

7. KOESTER JE (HOUTIG) ERFGOED

Oude bomen, hagen of struiken met een erfgoedwaarde: als je er aandacht voor hebt, kom je ze overal tegen. Geplant door de mens, in verbondenheid met natuur en landschap. Ze vertellen vaak iets over tradities, oude gebruiken, geloof en bijgeloof... maar ook over het landschap zelf. Grensbomen, veekeringshagen, gerechtsbomen, oude hagen, hakhoutstoven, ... het zijn relictten van gebruiken uit een - soms heel ver - verleden. De verscheidenheid aan **houtig erfgoed** toont aan hoe waardevol deze bomen waren voor onze voorouders.

8. PLUK OF VERDEEL JE FRUIT

Ons platform goedgeplukt.be brengt eigenaars van hoogstamboomgaarden in contact met mensen die op zoek zijn naar plukvers fruit van eigen bodem. En die daarvoor bewust de boom in willen. Niet alleen omdat dat een fijne en kosteloze activiteit is voor het hele gezin, maar ook omdat ze daarmee ons waardevolle landschap helpen beschermen en bewaren.

MEER REGIONALE LANDSCHATTEN?

Voor een handig overzicht maakten we een jaarkalender op www.regionalelandschappen.be/regionalelandschappen

Heb je nog vragen? We helpen je graag verder!

Mail ons via info@rlkgn.be

Landbouwer Jan en nachtvlinderkenner Willy tellen de nachtvlinders met behulp van een LED-emmer.

NACHTVLINDERS TELLEN OP HET PLATTELAND

We ondersteunen graag vergroeningsacties binnen de landbouw, om zo de biodiversiteit weer op te krikken. Gelukkig engageren heel wat landbouwers in de Kempen zich om natuur en landschap (terug) een plaats te geven binnen hun bedrijf. Een diengroep die ontzettend belangrijk is op ons platteland, maar die voor velen nog onbekend is, zijn nachtvlinders. Momenteel tellen we, binnen plattelandproject Gevlinderd Boerenland, met 13 landbouwers en natuurvrijwilligers de nachtvlinders op landbouwpercelen. Onze collega Joke begeleidt dit project en sprak met landbouwer Jan, nachtvlinderkenner en vrijwilliger Willy, studente Eef en projectpartner Sanne.

Jan Willems uit Kasterlee is één van de 13 landbouwers die binnen het project tellingen uitvoert. Daarvoor krijgt hij hulp van vrijwilliger en nachtvlinderkenner Willy Willems uit Poederlee. Vertel eens, waarom werken jullie graag mee aan dit project?

WILLY: 'In Vlaanderen komen zo'n 700 soorten macronachtvlinders en 1200 soorten micronachtvlinders voor. Zij vormen een cruciale schakel in ons ecosysteem, als voedsel voor onder andere vogels en vleermuizen en als bestuiver van bloeiende planten. Binnen het meetnet van de Vlinderwerkgroep van Natuurpunt voeren tientallen vrijwilligers al jaren nachtvlindertellingen uit. Met lichtvallen worden de nachtvlinders gelokt, gedetermineerd en weer vrijgelaten. Deze tellingen gebeuren voornamelijk in tuinen en natuurgebieden. We hebben echter nog weinig kennis over de nachtvlinders in landbouwgebied.'

Je helpt binnen dit project twee landbouwers én je telt ook nog in je eigen tuin, waarbij je telkens vóór zonsopgang moet opstaan. Gaat het veldwerk niet vervelen?

WILLY: 'Integendeel, ik ben elke ochtend weer nieuwsgierig naar wat ik in de lichtvallen ga aantreffen! Met zo'n soortenrijke groep, leer je elke telnacht bij. Ook mindere nachten met weinig nachtvlinders geven vaak toch een fijne verrassing: plots spot je een zeldzame soort of een soort die misschien wel algemeen is, maar blijft verwonderen door zijn kleurenpracht of vorm.'

Populierenpijlstaart

Het is ook leerrijk om eens in een andere omgeving te tellen. Mijn tuin grenst aan een bos, dus daar zijn bossoorten talrijk aanwezig, in het landbouwgebied verwacht ik dan weer een impact van de houtkanten en plantensoorten in de bermen. Via de tellingen komen we hopelijk te weten hoe we deze landschapselementen nog beter kunnen inzetten als leefgebied voor nachtvlinders.'

JAN: 'Dat is ook één van de redenen waarom ik me engageerde voor het project. Meten is weten! Willy stuurt geregeld foto's door van prachtige nachtvlinders. Ik had geen idee dat dat hier allemaal in de perceelsranden te vinden was. Vele landbouwers vinden het belangrijk om hun landbouwbedrijf te verzoenen met het omliggende landschap en de agrarische natuur. Natuurmaatregelen op maat van de landbouw én op maat van de reeds aanwezige natuur, kan landbouwers motiveren om daadwerkelijk aan de slag te gaan met bijvoorbeeld de aanleg van soortenrijke akkerranden en houtkanten. Lokaal natuuronderzoek en kennisuitwisseling tussen de landbouwers en natuurbeschermers is dan belangrijk. En dit project maakt daar echt werk van.'

Om dat natuuronderzoek extra kracht bij te zetten, krijgen de landbouwers en vrijwilligers hulp van doctoraatstudent Jari Vandendriessche en masterstudente Eef Govers van Universiteit Gent.

Eef: 'De natuurvrijwilligers en landbouwers voeren zo'n 6 telnachten per telseizoen uit. Bij elke landbouwer worden er 2 lichtvallen geplaatst: eentje aan een perceelsgrens met een houtkant en eentje bij een perceelsgrens zonder houtkant. Ik zal deze zomer op dezelfde locaties nog extra telnachten uitvoeren en de houtkanten en bermen inventariseren. Zo willen we leren hoe we hier in de Kempen de houtkanten in het landbouwlandschap kunnen inzetten om de nachtvlinderpopulaties maximaal te ondersteunen: hoe moeten we de houtkanten beheren, hoe en waar kunnen we ze best aanplanten, met welke soorten, ...'

Sanne Van Den Berge van projectpartner Bos+ heeft veel ervaring in onderzoek rond de impact van houtkanten op biodiversiteit. Met haar kennis ondersteunt ze met plezier het thesisonderzoek van Eef en zal ze in de loop van het project de verzamelde informatie vertalen naar bruikbare tips voor iedereen die werk wil maken van een waardevol en biodivers houtkantennetwerk.

SANNE: 'Doordat er zoveel soorten nachtvlinders bestaan, vormen ze een handige diergroep die als indicator gebruikt kan worden voor de algemene toestand van de biodiversiteit. Als we bij het beheren en aanplanten van houtkanten streven naar een zo talrijk en soortenrijk mogelijke nachtvlindergemeenschap, zullen er wellicht vele andere diersoorten meeliften, doordat ook hun leefgebied of voedselaanbod verbetert of uitbreidt. Maar onbekend is onbemand, dus eerst en vooral willen we zowel landbouwers als natuurvrijwilligers kennis laten maken met dit - vaak verborgen - stukje agrarische natuur.'

WIST JE DIT AL OVER NACHTVLINDERS?

LICHT UIT!

Kunstlicht kan nachtvlinders op verschillende manier negatief beïnvloeden: bv. door verstoring van hun ontwikkeling tot volwassen vlinder. Of door de impact op hun vlieggedrag en de aanmaak van feromonen, waardoor mannetjes en vrouwtjes elkaar niet meer vinden.

BOER ZKT. NACHTVLINDER.

Recente onderzoeken tonen aan dat nachtvlinders belangrijke bestuivers zijn. Zo zorgt de bestuiving door nachtvlinders voor een grotere zaadoogst van klaver. Ook blijkt de opbrengst van de aardbeienteelt positief beïnvloed door nachtelijke bestuiving.

PDPO-project Gevlinderd Boerenland loopt t.e.m. juni 2025
Meer info: www.rlkgn.be/projecten/nachtvlinders

Tot volgende keer!

Leuk dat je een kijkje nam in dit **LANDSCHAPSMAGAZINE**.

BEN JE NOG NIET GEABONNEERD EN WIL JE ONS MAGAZINE GRATIS ONTVANGEN IN 2024?

Surf: www.rlkgn.be/landschapsmagazine

Mail: info@rlkgn.be

In het kader van de privacy wetgeving, de gegevens zullen louter gebruikt worden ter verzending van het landschapsmagazine. Ze zullen om geen enkele andere reden verder verspreid worden.

Wij zijn actief in 25 gemeenten: Arendonk, Baarle-Hertog, Balen, Beerse, Dessel, Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Herselt, Kasterlee, Laakdal, Lille, Meerhout, Merksplas, Mol, Olen, Oud-Turnhout, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Turnhout, Vorselaar, Vosselaar & Westerlo.

COLOFON

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

Team Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete

FOTOGRAFIE

Eigen beelden, Bart Van der Moeren, Sebastian Steveniers

DRUKKERIJ

Zwartopwit, gedrukt op FSC papier

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Bas Van der Veken
Polderstraat 33, Oud-Turnhout

CONTACTGEGEVENS

info@rlkgn.be - www.rlkgn.be
www.regionalelandschappen.be

 [instagram.com/rlkgn](https://www.instagram.com/rlkgn)

 [facebook.com/rlkgn](https://www.facebook.com/rlkgn)

